

STANOVISKO
hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Obce Majcichov a rozpočtových
organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2019 s
výhľadom na roky 2020 a 2021

V zmysle § 18f, odsek 1 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2019 – 2021 a k návrhu rozpočtu **obce na rok 2019.**

A. Východiská spracovania stanoviska

Stanovisko bolo spracované na základe predloženého návrhu rozpočtu na rok 2019 s výhľadom na roky 2020 – 2021 podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie v tabuľkovej podobe. Výdavková časť rozpočtu na rok 2019 je vypracovaná vo forme programového rozpočtu. Obsahuje teda aj zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce, nakoľko v Obci Majcichov v roku 2018 presiahol počet obyvateľov 2000, nie je možné už uplatniť výnimku podľa § 4, ods 5 zákona č. 583/2004 Z.z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu obsahuje rozpočet bežného rozpočtového roku, údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva roky, údaje očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka. Predkladateľ v časti očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka vychádzal z údajov schválenej poslednej zmeny rozpočtu.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne:

- **zákonom č. 523/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.
- **zákonom č. 583/2004 Z.z.** o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- **zákonom č. 582/2004 Z.z.** o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p.
- **zákonom č. 564/2004 Z.z.** o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., na základe ktorého v súlade s § 2 predmetného zákona výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí.

- **zákonom č. 597/2003 Z.z.** o financovaní základných, stredných a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy (v súvislosti s ním je pripravený návrh VZN podrobnostiach financovania a určenie dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Majcichov na rok 2019).

- **ústavným zákonom č. 493/2011** o rozpočtovej zodpovednosti, čl.9, odst. 1.

- **nariadením vlády SR č. 668/2004 Z.z.** o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve v platnom znení.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p., a to dňa 07. 11. 2018, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením.

B. Tvorba a základná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 583/2004 Z.z. Ako viacročný programový rozpočet na roky 2019 – 2021 je dôležitým ekonomickým nástrojom finančnej politiky obce, v ktorom sú vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb občanov na tri roky.

Viacročný rozpočet na roky 2019 – 2021 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je vždy záväzný. Rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky majú len orientačný charakter. Ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch, nakoľko je pomerne náročné odhadnúť 3 roky dopredu, aká bude situácia v príjmoch obce, aké budú jej potreby, od čoho sa potom odvíjajú aj výdavky obce. Z toho dôvodu sa ani v rozpočte na uvedené roky neobjavujú žiadne kapitálové výdavky, čo potom skresľuje aj celkový hospodársky výsledok na tieto ďalšie roky. Rozpočet obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené vzťahy štátu k rozpočtu obce, ktorými sú podiely na daniach v správe štátu a dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy. V návrhu rozpočtu sú vyjadrené aj vzťahy k právnickým a fyzickým osobám, podnikateľom pôsobiacim na území obce a tiež k rozpočtovým organizáciám, ktorých zriaďovateľom je obec.

Viacročný rozpočet na roky 2019 – 2021 je v súlade s § 10 ods. 3 – 7 zákona č. 583/2004 Z.z. rozpočtových pravidiel územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n.p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky včlenené do programov a podprogramov
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky včlenené do programov a podprogramov
- c) finančné operácie

Celková bilancia rozpočtu

Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti určuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti vo vzťahu k dosiahnutému stavu dlhu verejnej správy k podielu na HDP. Tieto sa pravidelne ročne vyhodnocujú za predchádzajúci rok.

Podobne ako v rokoch 2014 až 2016, aj v roku 2017 pokračoval pozitívny trend poklesu pomeru hrubého dlhu verejnej správy k HDP. V apríli 2018 Eurostat zverejnil údaje o hrubom dlhu ku koncu roka 2017 na úrovni 50,9 % HDP, čo znamená, že **dlh sa nachádza v prvom sankčnom pásme ústavného zákona**. Dlh týmto neprekročil hranicu ústavného zákona spojenú s povinnosťou zostaviť rozpočet s nerastúcimi výdavkami (čl. 12, ods. 5 písm. d), t. j. 55 %

Celkový návrh rozpočtu na rok 2019 je koncipovaný ako prebytkový v objeme **86 924,74 €**. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške **115 224,74 €**, kapitálový rozpočet ako schodkový v celkovom objeme – **328 300 €**. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prebytkom bežného rozpočtu a prevodom prostriedkov z rezervného fondu v celkovej výške

Tabuľka č. 1

Rozpočtové roky	2019	2020	2021
Prijmy bežné celkom	1 357 039,72	1 355 789,72	1 355 189,72
v tom: obec	1 288 289,72	1 287 039,72	1 286 439,72
ZŠ	50 200,00	50 200,00	50 200,00
MŠ	18 550,00	18 550,00	18 550,00
Prijmy kapitálové	900,00	0	0
Výdavky bežné celkom	1 241 814,98	1 200 954,98	1 200 354,98
v tom: obec	471 264,98	430 404,98	429 804,98
ZŠ	599 910,00	599 910,00	599 910,00
MŠ	170 640,00	170 640,00	170 640,00
Výdavky kapitálové	329 200,00	0	0
v tom: obec	322 700,00		
MŠ	6 500,00		
Hospodárenie obce	86 924,74	154 834,74	154 834,74
v tom:			
Bežný rozpočet	115 224,74	154 834,74	154 834,74
Kapitálový rozpočet	- 328 300,00	0	0
Finančné operácie	300 000,00	0	0

Ak chceme posúdiť realnosť rozpočtu na rok 2019, musíme vychádzať z minulého vývoja jednotlivých príjmov a výdavkov a tiež z príčin, ktoré ich spôsobili, nakoľko výdavky rozpočtu, či už bežné alebo kapitálové sa odvíjajú od príjmov rozpočtu.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad najdôležitejších príjmov rozpočtu za posledných 6 rokov, teda v rokoch 2012 – 2017 a tiež odhad plnenia rozpočtu na rok 2018 a navrhovaný rozpočet na rok 2019.

Tabuľka č. 2

Rok	Rozpočet príjmov	% plnenia	Rozpočet podielovej dane	% plnenia	Rozpočet dane z nehnuteľ.	% plnenia	Rozpočet poplatkov za KO a DSO	% plnenia	Rozpočet vodného	% plnenia	Rozpočet transférov zo ŠR do školstva	% plnenia
r.č.	1	1a	2	2a	3	3a	4	4a	5	5a	6	6a
2012	812 990	107	347 520	99,95	89 180	108,06	35 000	115,11	30 000	84,12	278 915	114,64
2013	866 834	112,14	347 000	108,92	110 180	110,71	35 000	111,9	27 000	70,42	297 000	111,56
2014	935 317	104,49	380 000	106,91	110 180	110,18	39 500	98,82	27 000	108,14	326 000	107,3
2015	946 862	114,39	380 000	119,77	118 200	103,84	39 500	97,8	27 000	109,25	326 000	110,62
2016	1 057 020	109,93	450 000	114	126 200	100,06	43 000	95,73	31 000	86,54	370 000	100,65
2017	1 097 860	108,04	490 000	112,56	126 280	100,54	43 000	100,98	31 000	99,13	372 000	104,18
2018	1 157 020	103,66*	541 000	100,00*	126 780	100,00*	41 000	100,00*	27 000	128,14*	387 000	106,59*
2019	1 288 289	x	590 000	x	127 300	x	42 000	x	35 000	x	455 000	x

- očakávané plnenie

V tabuľke č. 2 je vidieť z prvého stĺpca nepretržitý rast bežných príjmov a tiež nielen pravidelné plnenie, ale aj ich prekročenie. Z uvedeného je vidieť, že obec sa stavia k zostavovaniu rozpočtu zodpovedne, vychádza z údajov predchádzajúceho roka a dôsledne uplatňuje zásadu zodpovednosti, t.j. nenadhodnocuje zbytočne budúce príjmy. V roku 2018 očakávame prekročenie vlastných príjmov o 3,66 %. Tento predpoklad je veľmi reálny, nakoľko k 30. 09. 2018 plnenie bežných príjmov bolo na úrovni 82,69 %, čo je o 7,69 % viac, ako zodpovedná sledovanému obdobiu.

Výnos **podielovej dane** je stanovený zákonom č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Ide o najdôležitejší a najväčší príjem obecného rozpočtu (je to príjem z podielu na dani z príjmov fyzických osôb, ktoré majú trvalý pobyt v obci). V roku 2019 tento príjem bude tvoriť 45,49 % bežných príjmov rozpočtu obce. Suma rozpočtu tejto položky sa určuje z odhadov ministerstva financií a z tabuľky č. 2 (stĺpec 2 a 2a) je vidieť, že v priebehu posledných rokov sme zo štátneho rozpočtu dostali vždy vyššiu sumu, ako bol počiatkový odhad (s výnimkou roku 2012). Celkový nárast uvedenej dane činil od roku 2012 cca 56 %. V predkladanom návrhu rozpočtu sa síce uvádza predpokladané plnenie za rok 2018 na úrovni pôvodného rozpočtu, ale z údajov za 9 mesiacov roku 2018 je možné aspirovať aj na vyššie plnenie, nakoľko k 30. 09. 2018 sa výnos dane plnil na 85,97 %, t. j. o 7,97 % viac, ako zodpovedá sledovanému obdobiu. Z uvedeného dôvodu je i rozpočtovaná suma na rok 2019 vyššia o 9,05 % ako v roku 2018.

Zo skupiny **miestnych daní** (dane z nehnuteľností, a to z pozemkov, stavieb, bytov, daň za psa, za nevýherné hracie prístroje, daň za ubytovanie, za využívanie verejného priestranstva, a daň za komunálne odpady a drobné stavebné odpady) najväčší podiel predstavujú **dane z nehnuteľností** (stĺpec 3 a 3a).

Z tabuľky č. 2 vidíme, že u tejto skupiny daní nastal určitý skok v roku 2016, nakoľko OZ Obce Majcichov prijalo VZN č. 5/2015, v ktorom zvýšilo dane za stavby na bývanie a drobné stavby, za chaty a stavby na individuálnu rekreáciu, za ostatné stavby vo VZN neuvedené, a tiež

zvýšilo ročnú sadzbu dane z bytov. V roku 2018 bola rozpočtovaná takmer rovnaká suma a návrh na rok 2019 predpokladá takisto iba mierne zvýšenie tejto príjmovej rozpočtovej položky. Rozpočet za rok 2018 predpokladá 100 %-né plnenie. Plnenie rozpočtu k 30. 09. 2018 nám síce ukazuje plnenie iba na 71,07 %, ale posledná splátka je splatná v novembri, čo nám dáva nádej, že plnenie tejto dane k 31. 12. 2018 sa bude pohybovať okolo 100 %, aj keď určite tak ako po minulé roky bude obec ku koncu roka evidovať nedoplatky.

V rámci miestnych daní je dôležitou príjmovou položkou bežného rozpočtu aj **poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad** (stĺpec 4 a 4a).

Poplatok za komunálny odpad sa v roku 2016 zvýšil prijatím VZN č. 4/2015, a to na 0,06 € na osobu a deň, nakoľko náklady na odvoz a spracovanie odpadu sa každoročne navyšovali. Z tabuľky je vidieť, že u tohto poplatku má obec problémy pri jeho výbere a je nútená pristupovať k jeho vymáhaniu často aj formou exekúcií. Ale v roku 2018 vyzerá situácia o niečo lepšie, nakoľko výber tohto poplatku k 30. 09. 2018 predstavuje 98,09 %. Je to spôsobené zrejme aj tým, že rozpočtovaná suma bola v roku 2018 nižšia, ako v rokoch 2017 a tiež 2016.

Pomerne značnú časť bežných príjmov obecného rozpočtu tvoria **transféry zo ŠR**. Ich podiel na bežných príjmoch je cca 33 – 37 %. Ide o presun prostriedkov zo ŠR na výkon prenesených kompetencií týkajúcich sa školstva, matriky, registra obyvateľstva, ochrany životného prostredia a iné. Transféry budú tvoriť 36,68 % bežných príjmov nášho rozpočtu v roku 2019..

Vzhľadom na skutočnosť, že cca 96 % z celého objemu transférov predstavujú **transféry zo ŠR na prenesené kompetencie do školstva**, v tabuľke č. 2 uvádzam práve ich vývoj za posledné roky (stĺpec 6 a 6a).

Z údajov je vidieť, že suma transférov do školstva sa každoročne zvyšuje. Ich výška závisí od počtu žiakov školy a od výšky normatívu na jedného žiaka. Uvedená suma sa každoročne zvyšuje nielen zvyšovaním počtu žiakov, ktorý je v podstate limitovaný záujmom rodičov o umiestnenie detí v našej ZŠ zo školského obvodu a tiež v budúcnosti možno aj kapacitou školy, ale aj navýšením normatívov. Celkove sa suma transférov do školstva za uvedené roky zvýšila cca o 60 %.

Na rozdiel od daňových príjmov, **nedaňové príjmy** sa na celkových príjmoch rozpočtu obce podielajú pomerne nízkym % cca 3 – 4 %. Zahŕňame sem príjmy z prenajatých pozemkov, budov, priestorov a prenajatých strojov a prístrojov, správne poplatky, poplatky za hrobové miesta, príjmy za používanie miestneho rozhlasu a pod. Najvyšší podiel však na nich má príjem za dodávky pitnej vody obyvateľom a tiež podnikateľom PO a FO, ktorí podnikajú na území obce.

V roku 2016 sa zvýšila cena vody, čo sa v prepočte odrazilo aj v rozpočtovanej položke „vodné“ v tomto roku. Rozpočtované sumy sa však nepodarilo naplniť ani v jednom z rokov 2016 a 2017, preto sa na rok 2018 narozpočtovala nižšia suma. Podľa plnenia k 30. 09. 2018 (138,62 %) to však vyzerá na pomerne vysoké prekročenie tejto rozpočtovej položky. Tomu zodpovedá aj rozpočtovaná suma vodného na rok 2019, ktorá je o takmer 30 % vyššia.

ROZPOČET PRÍJMOV KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU

V minulých rokoch sa v rozpočte Obce Majcichov nevyskytovali kapitálové príjmy. Od roku 2016 sa už s nimi, aj keď v malom rozsahu počítajú. Najčastejšie ide o príjem z predaja pozemkov. Aj v rozpočte na rok 2019 obec ráta so sumou 900 €.

PRÍJMOVÉ FINANČNÉ OPERÁCIE

V roku 2019 obec rozpočtovala aj prevod prostriedkov z rezervného fondu, a to vo výške 300 tis. €. Tieto finančné prostriedky budú použité na krytie výdavkov kapitálového rozpočtu spolu s prebytkom bežného rozpočtu.

ROZPOČET VÝDAVKOV BEŽNÉHO ROZPOČTU

Vo východiskách spracovania stanoviska k rozpočtu na roky 2018 – 2020 som už uviedla dôvod, prečo je výdavková časť rozpočtu na rok 2019 vypracovaná vo forme programového rozpočtu.

Napriek tomu, že sa nemuselo prihliadať na ustanovenia ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, rozpočtované výdavky bežného rozpočtu na rok 2019 sú nižšie, ako rozpočtované príjmy, a to o 9,27 %.

Výdavky rozpočtu sú usporiadané do 12 programov a v rámci nich 30 podprogramov. Ku každému programu a podprogramu sú priradené aj zámery s konkrétnym číselným vyjadrením, ktoré sa majú realizovaním jednotlivých podprogramov a programov docieľiť. Číselne vyjadrené zámery sa 2x do roka monitorujú a výsledky monitoringu sa uvádzajú v monitorovacej správe.

Z celkových bežných výdavkov vo výške 1 241,81 tis. € je najväčšia časť určená na program „**Vzdelávanie**“ vo výške 777,8 tis. €. Program má 3 podprogramy, a to „Predškolská výchova – Materská škola“, „Základné vzdelanie – základná škola“ a „Školské zariadenia – ŠJ a ŠKD pri ZŠ“.

Druhým v poradí programov s najvyššími výdavkami je program „**Podporná činnosť**“ s výdavkami vo výške 278,34 tis. €. Jediným podprogramom je „Administratíva a manažment“.

Najvyššou položkou sú tu mzdy a odvody z miezd pracovníkov OcÚ, odchodné, výdavky na energie, poštové a telekomunikačné služby, poistenie majetku atď.

Tretím v poradí podľa výšky výdavkov je program „**Prostredie pre život**“ s dvomi podprogramami, a to „Správa a údržba ciest a chodníkov“ a „Verejná zeleň“ a celkovými rozpočtovanými výdavkami vo výške 215,89 tis. €. Výšku výdavkov ovplyvňuje najmä skutočnosť, že prvý z podprogramov obsahuje aj kapitálové výdavky na stavebné úpravy miestnych komunikácií vo výške 180 tis. €.

Ďalším v poradí je program „**Odpadové hospodárstvo**“ s dvomi podprogramami, a to „Odvoz a ukladanie odpadov a „Nakladanie s odpadovými vodami“ s celkovými výdavkami 106,8 tis. €.

Ostatné programy pracujú väčšinou s nižšou sumou výdavkou, od 2,35 tis. € pri programe „**Interné služby**“ až po program „**Kultúra a šport**“ s výdavkami 84,8 tis. €. - 7 -

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

Predkladaný návrh rozpočtu na rok 2019 počíta s celkovými kapitálovými výdavkami v sume 329 200 €, z toho 6500 € sa má realizovať v MŠ na nákup kombinovaného sporáka, umývačky riadu, práčky so sušičkou a pracovného nerezového stola. Zvyšok, t. j. 322 700 € sa bude realizovať prostredníctvom rozpočtu obce. Uvedená suma je určená na stavebné úpravy MK (180 tis.), nákup budovy (100 tis.), modernizáciu rozhlasu (20 tis.), realizáciu kanalizačných prípojkov (15 tis.), vypracovanie ÚPD (4 tis.), nákup prevádzkovej techniky do KD (2,5 tis.) a nákup kosačky pre VZ.

ZÁVER

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2019 - 2021 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi uvádzanými v časti „**A**“ a tiež v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami Obce Majcichov.

Pri prehodnocovaní položiek vlastných príjmov minulých rokov s rozpočtom a predpokladaným plnením roku 2018 je navrhovaný rozpočet na rok 2019 reálne zostavený. Dá sa predpokladať, že financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy za predpokladu dôsledného rešpektovania právnych predpisov a dodržiavania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní rozpočtovaných prostriedkov bude dostatočne zabezpečené.

Na základe uvedených skutočností **„odporúčam“** predložený **„Návrh rozpočtu Obce Majcichov na rok 2019“** Obecnému zastupiteľstvu Obce Majcichov **schváliť** a návrh viacročného rozpočtu Obce Majcichov na roky 2020 - 2021 **vziať na vedomie**.

V Majcichove dňa 08. 12. 2018

Ing. Rozália Hanzelová
hlavná kontrolórka